

Csak ráérőknek?

Délutánonként sok embert látok a szaküzletek zárt ajtajai előtt megvárni. Megtalálták ugyan a kedvükre való, pénzük is megvan — mégsem vihetik haza a kiválasztott holmit. Naponta 4—5 óráig dolgoznak a hivatalokban, üzemekben, s mire a boltokig érnek — lehúzott redőnyöket találnak. A kirakatok incselkednek velük, de csak a későbbben záró üzletek pultján válogathatnak. A többitől „kizárták”, számukra a többi üzlet választéka nem is létezik. Úgy is mondhatjuk: nekik kevesebb szaküzlet jut Szegeden. Hacsak szabadságot nem vesznek ki, vagy nem „lóganak” a válogatás kedvéért, nem juthatnak el a „kiváltságos” boltokba.

A Lenin körüti vas- és edénybolt, a Mérey utcai fűveszaküzlet vagy a táblaüvegbolt lelakatol délután 4-kor. A háztartási boltok nagyrésze délután 5-kor siet zárni. Pedig az emberek munka után ilyenkor érnek rá vásárolni. Az Anna-kúti gázolaj töltőállomás fél hármás záróránál is bosszankodtak már jónéhányan. Vajon miért csak a Centrum Áruháznak éri meg este 7-ig nyitva tartani kapuit? Érdemes ehhez megjegyezni azt is, hogy pontosan a koránzáró üzletekben szélesebb a választék, a további nyitva álló boltok áruválogatása gyorsabban kiürül, szűkebb.

Beszélgettem egy kereskedelmi szakemberrel. Megtudtam, hogy a kereskedelmi vállalatok jóformán teljesen önállóan döntenek a nyitás-zárás időpontjáról. Meg azt is, hogy ez a kérdés „nem ilyen egyszerű”, több eladó kellene. Az eladók munkabeosztása is nagyon nehéz lenne, mert a régi gyakorlatot sem könnyű átforgatni — hangzott a véleményem.

Gazdasági életünk január elseje óta új rend szerint működik: a gazdaságosság, a nyereség, a célszerűség hűbavágón dominál. A nagyobb forgalom nagyobb nyereséget hoz. A bőséges kínálat, a választék, a kényelmesebb vásárlási lehetőség — ami nagyon közeli testvére a nagyobb forgalomnak — a vevő és a kereskedelem közös érdeke. Elektronikus agy sem kell a józan közgazdasági megfontoláshoz: érdemes lenne megvizsgálni üzleteink nyitvatartását. Hátha megérné az egy-két órácska ráadás!

Matkó István

Gépkezelők jutalmazása

Magyarországon 80 különböző típusú NDK gyártmányú mezőgazdasági gépet használnak, a gazdaságokban több mint 50 000 az NDK-ban készült gépegység dolgozik. Tavaly kilen-

cedik alkalommal hirdették meg a versenyt a legjobb gépkezelő, dolgozók között. Az 1967. évi munka alapján pénteken 40 értékes jutalomtárgyat és oklevelet nyújtottak át.

Füstbe ment milliárdok

Napjainkban a dohányzás legáltalánosabb formája kétségtelenül a cigarettázás. 1967-ben a Föld országában közel 3000 milliárd cigarettát gyártottak, ami — 3,3 milliárdos népességet tekintve — 910 darabos évi fejadagot jelent.

A statisztikai adatok szerint mi 1965-ben 1870 db/10, 1966-ban 2000 db/10 és 1967-ben 3043 db/10 fogyasztással a világátlagot kétszeresen is túhaladtuk, s az országok sorrendjében „előkelő” helyet foglalunk el. 1967-ben cigarettatermelésünk meghaladta a 20 milliárd darabot, ami a világ termelésének mintegy 0,67 százalékát jelenti.

Az utóbbi 30 évben jelentősen megnőtt nálunk is a dohányélvezet, a „nikotinéhség”. Ez arra készítette a dohányipart, hogy a 30 évvel előbbi 2 milliárdos termelési kapacitását megdupleztesse. Ez aztán azt is eredményezte, hogy a kézműiparból napjainkban modern nagypipar lett.

Örvendés ugyanakkor a füstszűrős cigaretták előretörése — bár néha a Fecske messze a pult alá „repül”, az irántuk való fokozott érdeklődés. Gyártásuk nálunk is modern gépsorokon történik, a filtergyártást viszkóz és krepp-papír alapanyagokra támaszkodva valószínűleg meg. Ezek szűrőképessége — pl. a Fecske esetében — a nemzetközileg is elfogadott követelmény, 25—30 százalékos szűrési nikotinra és kátránytermékekre nézve, elfogadhatóan kielégítő.

Cigarettagyártásunk egyik legfőbb jellemzője, hogy a legelterjedtebb ízlésű fogyasztók részére is biztosítja igényük kielégítését. A hazai gyártmányú cigarettákat — kémiai tulajdonságaik alapján — 4 csoportra szokták osztani.

1 Az első csoportba tartoznak azok, amelyek 100 százalékban a legfino-

mabb keleti dohányokból készülnek. Ezek a *Luxus*, *Opera*, *Tihany*, *MD* és *Venlence*. Az e csoportba tartozó cigaretták nikotintartalmuk 1 százalék körül van, cukor- és gyantatartalmuk nagy, fehérjetartalmuk kicsi. Füstjük kémhatása savas.

2 A második csoportba azok tartoznak, amelyek 100 százalékban magyar Virginia dohányból készülnek. Ezek a *Daru*, *Budapest*, *exportra az Alba Regia*, *Tulipán*, *Turist*, *Menta* és a szintén kivitelre gyártott, füstszűrős *F66* vagy a vele egyező minőségű *king size* — királyi méret — *100 éves* elnevezésű cigaretták. Ebbe a csoportba tartozók nikotintartalmuk 1—1,5 százalék. Cukortartalmuk nagy, gyantatartalmuk közepes, fehérjetartalmuk kicsiny. Füstjük kémhatása savas.

3 A harmadik csoportba tartozók alacsonyabb osztályú keleti és jobb mi-

Ki söpör, hol és hogyan?

A tiszta Szeged még nem elég ragyogó Ne csak a szabadtéri játékok idején

Az elmúlt évben köztisztaság elleni vétségért négy alkalommal rótták ki bírságot Szeged kerületi tanácsai. A bírság összege 1150 forint volt.

— Nohát, ez nem sok. Tiszta város Szeged! — mondhatja, aki nem ismeri a valódi helyzetet. Mert a valóság — ahogyan az dr. Völgyesi Jánosnak, a KÖJÁL közegészségügyi felügyelőjének tájékoztatásából kiderül — más.

Kevés gép, kevés ember

A város tisztántartásához a Városgazdálkodási Vállalat 93 úttisztító munkással és összesen 15 szemetgyűjtő gépkocsival rendelkezik. Egy munkásra 10 ezer négyzetméter terület jut, a gépekből pedig szinte mindig javítani kell kettő-háromat. Üttestmosókocsit öt van, és mindössze kettő az öntöző gépkocsik száma.

Ezek az adatok, valamint a tapasztalatok is sejtetik az eredményt: Szeged nem mondható éppen ragyogó tisztának. Különösen nem ilyenkor, februárban. Később javul a helyzet, s a szabadtéri játékok kezdetére sikerül rendet teremteni, csak hogy ez nem marad állandó.

Vajon mi az oka ennek a hullámnásznak? Egyszer lehet, máskor nem? Van mit találgatni!

Időpazarlás

A III. kerületi tanács vb megszűntette a szeméttárolást a téglagyári tavaknál. Ezután a Ságváritelepre, a nádas kubikgödörkhöz kell elszállítani a különféle hulladékokat. A távolság nagy, hosszú üresjáratot jelent a szemetgyűjtőkocsik visszautja, s nem lehet behozni ezt az elpocsékolást. Ugyanez a helyzet a közúttisztító esetében is. Azokat a KUKA-tartályokat ugyanis, melybe az összegyűjtött szemetet töltik, körülbelül hat helyen tárolják a városban. Ez a szétszórtság, az, hogy néha kilométerekre kell eltolniuk a tartályokat, szintén sok időt visz el. Ennyivel kevesebbet fordítanak takarításra, ami nem kis mértékben befolyásolja a tisztaságot.

Mennyivel jobb lenne, ha minden kerületben kijelölnének egy-egy tárolóhelyet, ahol egyben lehetőséget teremtenének a munkások tisztálkodására, étkezésére is. Azért is fontos lenne ez, mert a Városgazdálkodási Vállalat állandó létszámmal küzd, s a legminimálisabb szociális juttatások biztosítása nélkül nemigen akad vállalkozó erre a munkára. Az új lakótelepek építkezéseivel már előre gondolhatnának ezekre a tárolóhelyekre a tervezők.

A jobb kéz nem tudja...

Ha nem is a legideálisabb feltételek mellett, mégis takarítják a várost. Az viszont nagy hiba, hogy néha a jobb kéz nem tudja, mit csinál a bal.

Az ütmosógép megfürdíti az utcákat, s a szemét a csatornába jut. Egy ideig megy a dolog, aztán eldugul a csatorna. Szállítanak valamit egy vállalatnak, s rakodás közben tetemes szemét kerül a járdára. Néha egyszerűen otthagyják, más-kor leseprük — az úttestre. Onnan aztán odasodorja a

szél ahová akarja. Ugyanez a gyakorlat a parkokban, ahol a gyalogjárókról a fűbe söprik a szemetet. Nem megoldás az ilyen munka, és semmi nem menti a hibázókat.

Udvarok és lépcsőházak

Az IKV-házak tisztántartásáról az IKV-nak kell gondoskodnia, illetve takarítórészlegének és a házfelügyelőnek. Sok mulasztás tapasztalható a házak belső tisztaságánál. A II. és a III. kerületben például egyáltalán nincs házfelügyelő a KIK-házakban. Sok helyütt, pedig, ahol ugyan van, „másodállás-ként” vállalta el, s nem sokat törődik a lépcsőházakkal, udvarokkal. Gyakran csökkent munkaképességű a házfelügyelő, s így nem csoda, hogy nem tudja elvégezni a takarítást.

Ha már itt tartunk, mondjuk ki, téved, aki azt hiszi, hogy a város tisztaságáért csupán a Városgazdálkodási Vállalat és a házfelügyelők felelősek. Sok még nagyon a „neveletlen” ember, aki lép-ten-nyomon szemetel: mozikban, utcán bódék előtt, villamosmegállóknál, mindenütt. Söpörjenek „hivatalból”, s minél gondosabban tegyék, de nem árt néha körbepillantani saját portájukon azoknak, akiknek ott is van mit söpörni.

Halmi Zsuzsa

A nőtanács levelei

Ezekben a napokban tízezer tanyai asszony portáján kopogtat a postás, hogy átadja a Magyar Nők Országos Tanácsának levelét, amelyben a nőmozgalom vezető testülete tájékoztatja a tanyavilág asszonyait a szervezet sokrétű tevékenységéről. A levélhez kérdőívet is csatoltak, hogy az így nyert válaszokból jobban megismerjék a tanyán élő nők, családok életét, körülményeit, művelődési lehetőségeit. Az adatok összessége alapján a nőtanács tervet készít majd.

Operák — barlangban

Az idén ritka zenei eseményre kerül sor az aggteleki cseppkőbarlangban. Az egyik hatalmas sziklaüregben berendezett „hangversenyteremben” a nyári hónapokban nagy zenekarok és országos nevű énekesek részvételével operaelőadásokat tartanak, a miskolci szimfonikus zenekar, a debreceni MÁV szimfonikus zenekar, a Postás szimfonikus zenekar, a KISZ központi énekkar és az Operaház magánénekesi közreműködésével.

Életképes iroda

A szövetkezetek műszaki irodája több mint két évvel ezelőtt alakult, hogy a műszaki fejlesztésben új gyártmányok, beruházások kidolgozásával széles körű szakmai segítséget nyújtson Csongrád megye szövetkezeti iparának. Az iroda — függetlenül végzett munkájától — dotációból, a szövetkezetek rendszeres anyagi támogatásából él. Ez a módszer nem bizonyult sikeresnek, a műszaki iroda nem is érte el célját.

A szövetkezeti iparnak most viszont mindennél jobban életképesé vált a tartós szakmai fejlesztés. A fokozódó verseny újabb és újabb termékeket, az eddiginél fejlettebb árucikkeket követel. Jó néhány ktsz-ben

viszont még ma sincsenek megfelelő tervezők, műszaki emberek, a külső szellemi kapacitásra tehát szintén szükség van. A Csongrád megyei KISZÖV ezért nem szüntette meg a műszaki irodát, inkább a valóságos igények szerint, az új gazdasági mechanizmus rendszeréhez szabta működését: január elejétől a műszaki iroda a szegedi Kazánjavító Ktsz önálló részlegként dolgozik. Saját nyereségéből fizeti szakembereit, tartja fenn magát; a tervezető intézetekhez hasonlóan megrendelésre terveket, fejlesztési programokat állít össze.

A kilenc tagú műszaki iroda máris jelentős feladatokkal foglalkozik.

Hogy ne fújja el a szél

Kifogásoltuk lapunk január 9-i számában Elfújta a szél című cikkünkben, hogy a Népkert sor 10—12. számú házban akkor vasárnap többen nem kaptak újságot. A lapkiadó az újságot a zárt kapu elé tette, s a lapokat a szél elfújta. Cikkünkre válaszként Török József, a Szegedi Postaigazgatóság helyettes vezetője. A többi között arról tájékoztat, hogy a szobán forgó háztömbnek egy házfelügyelője van, s már korábban is előfordult, hogy a hírlapkezelő vasárnap reggel zárva találta a háztömb kapuit. Ezt szóval a házfelügyelőnek, aki-

től azt a választ kapta, hogy vasárnap reggel nem kel fel 5 órakor, majd kinyitják a kaput a lakók. Nem jutott be a kézbesítő a 11-es és a 12-es számú házba.

„Kétségtelen, hogy a 11-es és 12. számú épületeknél a lapok leadásának módja kifogásolható. A hírlapkezelő eljárást azonban enyhíti, hogy a többi lap időbeni kézbesítése miatt a kapuk nyitására sokat nem várhatott. A hírlapkezelőt gondosabb munkára figyelmeztettem és utasítottam: amennyiben a jövőben is a kapukat zárva találja, a lapokat ne hagyja őrizetlenül!”

Gyors intézkedés

Február 14-én megjelent hozott „szoboszlói ülökék” erősen festési hibásak és károsak, teljes áron nem értékesíthetők. A Vállalatot megkértem, hogy a sérült ülökéket azonnal szállítsák el és két hibátlan darabot biztosítsanak cserére a panaszos vevőnek. Mindkettőre ígéretet kaptam.”

Nikotinéhség

Dr. Bátyai Jenő

Válaszol az illetékes

A rendelésen múlt

Lapunk január 20-i számában, az Olvasóink írnak rovatban közöltük Kiss József nyugdíjas levelét, amelyben szóval tette, hogy a Moszkvai körüti kenyérboltban reggel 8 óra után nem lehet kapni barna kenyeret. A cikkre Kúlus Sándor, a Szegedi Sütőipari Vállalat igazgatója válaszolt: „Intézkedtünk, hogy a Moszkvai körüti áruda vezetője naponta több barna kenyeret rendeljen az eddiginél.”